

Nr 91.

Av herr Svensson i Ljungskile m. fl., om höjning av producentbidraget på mjölk.

De begränsade möjligheter som vårt land nu har att importera fodermedel samt två på varandra följande års dåliga skördar har ställt svenskt jordbruk inför stora vanskligheter när det gäller att uppehålla den animaliska produktionen. Även om denna svårighet berör jordbruket i allmänhet, är det uppenbart att svårigheterna med särskild tyngd drabbat de mindre animalieproducenter, som i vanliga fall köpa stora mängder foder till sina djur.

Härtill kommer att statsmakterna ansett sig böra främja en sådan omställning av jordbruket, att fjäderfäskötseln och fläskproduktionen hållits tillbaka till förmån för mjölkproduktionen, ett förhållande, som dock inte kunnat hindra att även mjölkproduktionen sjunkit avsevärt under förkrigsårens nivå. För en småbrukare, som tidigare hämtat en stor del av sin inkomst från försäljning av ägg och fläsk, blir givetvis inkomstfallet under dessa omständigheter relativt mycket stort. Det råder därför intet tvivel om att denna grupp av producenter, som redan förut levat på en blygsam levnadsstandard, trots allt vad statsmakterna gjort, är starkt underkompenserad.

Frågan är därför, enligt vår mening, huru man med de statliga stödåtgärderna skall kunna göra ytterligare något för att mildra krisens verkningar för denna grupp. Ehuru vi hålla före att livsmedelskommissionen vid avvägningar av fodertilldelning till fjäderfä gått för hårt fram emot de mindre äggproducenterna samt att den även vid äggprisets fastställande alltför litet beaktat dessas svårigheter, torde det vara svårt att genom ändringar av fodertilldelningen nu åstadkomma någon verklig förbättring under innevarande produktionsår. Detta därför att de knappa fodertillgångarnas disposition är bestämd genom den upprättade hushållsplanen med våra fodermedel. Någon förbättring av äggpriset borde däremot enligt vår mening kunna beslutas. På grund av de knappa fodertillgångarna måste emellertid effekten därav bli ganska ringa.

Sådant läget nu är torde det därför vara motiverat att tillföra småbrukare och småbönder förbättring av inkomsten genom en justering av producentbidraget å mjölk. Detta utgår nu med 3 öre för högst 650 kg. pr månad med en avräkning efter 7 800 kg. pr år. För en stor mängd mindre producenter falla nu försäljningskvantiteterna under den bidragsberättigade mjölmängden. Även om vi detta år skulle få en bättre skörd än de två senaste, torde man dock få räkna med att produktionen i fortsättningen kommer att ligga under förkrigsårens nivå. Detta på grund av det minskade djurantalet och den begränsade tillgången på kraftfoder. En sänkning av det stöd åt det mindre jordbruket, som producentbidraget innebär, blir alltså följd, om icke grunderna för detsamma revideras. En ytterligare anpassning av småbrukarehjälpen till dessa ändrade förhållanden är därför befogad. Den skulle kunna ske på så sätt, att den bidragsberättigade mjölkkvantiteten sänkes från 650 till 500 kg. pr månad, respektive från 7 800 till 6 000 kg. pr år, under det att bidraget höjes från 3 till 4 öre pr kg. För dem som nu kunna fullt utnyttja bidraget blir det i stort sett ingen ändring. Månadsbeloppet höjes från 19: 50 till 20 kr. och årssumman från 234 till 240 kr. För de mindre producenterna återigen, vars försäljningskvantiteter ligga under 7 800 kg. pr år, skulle det innebära någon förbättring.

Dessa bidragsgrunder böra enligt vår mening tillämpas redan från innevarande års början. Önskvärt vore därför att beslut fattas så snart som möjligt.

En dylik förändring av producentbidraget bör i sin mån kunna medverka till att samla största möjliga mängd mjölk till mejerierna. För de mindre producenterna, som tidigare sålt sin egen mjölk direkt till konsumenterna men nu genom lantsmörsförordningen och mjölkstandardiseringen tvingats in till mejerierna, kan övergången härigenom göras mindre kännbar.

Kostnaden för en sådan förändring av producentbidraget, som här föreslagits, torde i varje fall inte överstiga 5 000 000 kr. Det bör enligt vår mening inte vara svårt att inom den nuvarande budgetens ram uppbringa denna summa. Vi hålla tvärtom före att avsevärt mycket större belopp som gå till allmänna subventioner av livsmedel, oavsett konsumenternas behov av denna hjälp, kunna och böra sparas. Emellertid torde större ingrepp i detta avseende kräva en utbyggnad i rabattsystemet för de lägsta inkomsttagarna. I avvaktan därpå borde dock mindre ändringar i dessa bestämmelser kunna företagas. Så borde t. ex. en sänkning av förmalningsbidraget med 1 kr. pr dt samt en motsvarande höjning av mjölpriset utan större olägenhet kunna genomföras. Om därvid det förmalningsbidrag av 2 kr. pr dt, som nu utgår till jordbrukarna helt avskaffades, så bleve besparingen större än den utgiftsökning, som här föreslagits.

Med åberopande av det ovan sagda hemställas,

att producentbidraget på mjölk från den 1 januari 1942
måtte utgå med 4 öre pr kg för en årskvantitet av högst
6 000 kg.

Stockholm den 17 januari 1942.

Wald. Svensson.

Aug. Spångberg.

O. E. Sandberg.

Karl Falk.

And. Hilding.

O. Malmberg.

Carl Björling.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Rudolf Boman.

Andreas Nilsson,
Norrlängträsk.

A. Danielsson.

E. Oskar Åkerström.

P. L. Persson.
